

psikiyatride
güncel
update in psychiatry

Türkiye Psikiyatri Derneği
Sürekli Eğitim /
Sürekli Mesleki Gelişim Dergisi
Journal of Psychiatric Association of Turkey
for Continuing Education/ Continuing
Professional Development

BU SAYININ KONUSU

Küresel Salgın Döneminde Ruh Sağlığı: Covid Pandemisinden Öğrendiklerimiz

Konuk Yayın Yönetmenleri: **Aybeniz Civan Kahve ve Ömer Böke**

Bahar / Spring 2022

Cilt / Volume 12

Sayı / Issue 2

ISSN 2146-331X

Psikiyatride Güncel yılda dört kez (Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim) yayımlanan yaygın süreli bilimsel yayındır.
Four issues published annually: January, April, July, October

TPD adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü / Published by Psychiatric Association of Turkey

Koray Başar

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü- Genel Yayın Yönetmeni / Publishing Manager - Editor - in - Chief

Mustafa Sercan

Yayın Yönetmenleri / Editors

Simavi Vahip, Ömer Aydemir, Timuçin Oral

Yardımcı Yayın Yönetmenleri / Associate Editors

Artuner Deveci, Aylin Ertekin Yazıcı, Medine Yazıcı, Pınar Çetinay Aydın, Sedat Batmaz,
Özlem Kuman Tunçel, Damla İşman Haznedaroğlu

Bu sayıyı yayına hazırlayan yaygın kurulu üyeleri/ Editorial board members who prepared this issue for publication

Aylin Ertekin Yazıcı, Ömer Aydemir, Medine Yazıcı, Sedat Batmaz, Damla İşman Haznedaroğlu

Danışma Kurulu / Advisory Board

Asena Akdemir, *İstanbul*

Fisun Akdeniz, *İzmir*

Erhan Akıncı, *Çanakkale*

Tunç Alkın, *İzmir*

Vesile Altınyazar, *Aydın*

Cem Atbaşoğlu, *Ankara*

Ayşe Devrim Başterzi, *İstanbul*

Adem Bayrakçı, *İzmir*

Sezai Berber, *Ankara*

Tolga Binbay, *İzmir*

Can Cimilli, *İzmir*

Ayşen Esen Danacı, *Manisa*

Murat Demet, *Manisa*

Halise Devrimci Özgüven, *Ankara*

Neşe Direk Tecirli, *İstanbul*

Servet Ebrinç, *İstanbul*

Hayriye Elbi, *İzmir*

Burcu Raşan Erim, *Bolu*

Turan Ertan, *İstanbul*

Cüneyt Evren, *İstanbul*

Peykan Gençoğlu Gökalp, *İstanbul*

Leyla Gülseren, *İzmir*

Şeref Gülseren, *İzmir*

Münevver Hacıoğlu Yıldırım, *İstanbul*

Cem İncesu, *İstanbul*

Umut Karasu, *Balıkesir*

İsmet Kırpınar, *İstanbul*

Işın Baral Kulaksızoğlu, *İstanbul*

Fatih Öncü, *İstanbul*

Özen Önen Sertöz, *İzmir*

Hüseyin Soysal, *İstanbul*

Bengi Semerci, *İstanbul*

Serap Erdoğan Taycan, *İstanbul*

Cengiz Tuğlu, *Edirne*

Zeliha Tunca, *İzmir*

Raşit Tükel, *İstanbul*

Yankı Yazgan, *İstanbul*

Olcay Yazıcı, *İstanbul*

Mustafa Yıldız, *Kocaeli*

Şahika Yüksel, *İstanbul*

"Danışma Kurulu Psikiyatride Güncel'in önceki sayılarında Konuk Yayın Yönetmeni olarak görev üstlenmiş meslektaşlarımızdan oluşur."

Yazışma adresi / Corresponding address

Türkiye Psikiyatri Derneği

Tunus Cad. 59/5

Kavaklıdere, Ankara

Tel. 0312 468 74 97

www.psikiyatri.org.tr

e-posta:

ymsercan@gmail.com

Grafik Tasarım ve Yayın Hizmetleri / Publishing Services

BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.

Ziya Gökalp Cd. 30/31, 06420 Kızılay, Ankara

Tel : 0 312 431 3062

Faks : 0 312 431 3602

e-posta : info@bayt.com.tr

Baskı / Printing

Miki Matbaacılık Ltd. Şti.

Matbaacılar Sanayi Sitesi 1516/1 Sk. No: 27

Yenimahalle, Ankara

Tel : 0 312 395 2128

Faks : 0 312 395 2349

Baskı Tarihi: Nisan 2022

yazarlara bilgi

Yazıların İçerdiği Alt Bölümler ve Özellikleri

- **Başlık**
- **Yazar(lar)**
- **Yazar(lar)ın kısa özgeçmişi** (Her yazar için 50 kelime)
- **İletişim:** Yazar(lar)ın tercih ettiği iletişim adresi/e-posta adresi
- **Anahtar sözcükler:** Index Medicus'a göre belirlenmiş en az 3 en çok 6 anahtar sözcük
- **Türkçe Özet** (200-250 kelime)
- **İngilizce Özet** (250-300 kelime)
- **Yazı:** Her yazı en az **8**, en çok **12** sayfadan oluşur. Yazıların belirtilen sayfa sayıları **kaynaklar, tablolar ve şekiller hariç** tutularak ve **tek aralıkla** yazılmış biçime göre verilmiştir. Yazıların 12 font büyüklüğünde ve **Times New Roman** fontunda kaleme alınması gerekmektedir.
- **Olgu sunumu:** Her yazının sonunda konu ile ilgili bir olgu sunumuna yer verilmesi beklenmektedir. İşlenen konuyu iyi bir şekilde örnekleleyen bir olgu, tek aralıklı ve A4 boyutunda bir sayfaya sığacak şekilde yazılmalıdır. Gerçek hasta örneklerinde hasta kimliğinin anlaşılmasını sağlayacak önlemler özenle alınmalıdır.
- **Tablolar, şekiller ve resimler:** Yazılarda okunabilir, anlaşılabilir ve sonuçta eğitimi kolaylaştıracak tablo ve şekillerin her biri en sonda ayrı sayfalarda verilmeli ve metin içinde girecekleri yerler belirtilmelidir.
- **Alıntı pencerelerine metinden cümle önerileri:** Her yazının içinde 5-8 alıntı penceresi oluşturulacak ve bu pencerelerde yazının içinden bazı cümleler/çok kısa paragraflar okuyucununun konuya ilgisini çekmek üzere bu pencerelerde ayrıca verilecektir. Bu nedenle yazarların bu doğrultuda yapacakları öneriler konuk yayın yönetmenleri ile yayın yönetmenlerine yardımcı olacaktır. Bu alıntı pencerelerine alınacak cümle ya da cümlelere ilişkin önerilerin yazarlar tarafından ayrı bir sayfada sunulması beklenmektedir.
- **Kaynaklar:** Kaynak gösterimi ve Kaynak Künyesi Yazım Kuralları örnekleri için aşağıdaki "Kaynak Yazım Kuralları" bölümüne bakınız.

Kaynak Yazım Kuralları

Metin içinde kaynak gösterimi

- Kaynak gösteriminde Vancouver Stili kullanılacaktır.
- Kaynaklar metin içerisinde çıkış sırasına göre numaralandırılacaktır.
- Metin içinde numaralar üstsimge niteliğinde yazılacaktır. Örnek:¹.

Kaynaklar listesinde kaynak künyesi yazım kuralları

- Kullanılan kaynakların listesi yazının bitiminde "Kaynaklar" başlığı altında verilir.
- Kaynak künyesi yazımında Vancouver Stili kullanılır.
- Kaynaklar metin içinde çıkış sırası dikkate alınarak

numaralanır. Kaynaklar Listesinde numaralar yuvarlak parantez içinde verilir. Örnek: (1)
• Kaynak listesinde, yazının 9 ve daha az yazar adının tümü yazılır, daha çok yazar varlığında, 9 yazarın adı yazılır sonra ve ark. yazılıp geri kalanı yazılmaz.
• En sık kullanılan kaynak türleri olan "dergide yayımlanmış makale, kitap, editörlü kitap bölümü, yayımlanmamış tez, toplantıda sunulan bildiri ya da poster, dergide makale (elektronik), kitap (elektronik)" gibi kaynakların verilme biçimine ilişkin kurallar ve örnekler aşağıda verilmiştir. Bu örnekler dışında yer alan kaynak türlerine ilişkin yazım kuralları için Vancouver Yazım Stilinin daha ayrıntılı yer aldığı kaynaklara başvurulabilir.

Dergide makale (basılmış)

- Yazar(lar).
- Dergide basılmış makalenin adı.
- Derginin adı (*italik*)
- Yayın yılı;
- Cilt numarası (Sayı):
- Makalenin sayfa numaraları.

Örnek: Oral ET, Vahip S. Bipolar depression: an overview. *IDrugs* 2004; 7(9): 846-50.

Kitap

- Yazar(lar).
- Kitap adı (*italik yazılmalıdır*).
- Seri başlığı ve numarası (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu (eğer ilk baskı değilse).
- Yayımlandığı/basıldığı yer (eğer birden fazla yer varsa ilk belirtilen yer adını kullanın)
- Yayıncı;
- Yayın yılı.

Örnek: Goodwin FK, Jamison KR. *Manic-Depressive Illness: Bipolar Disorders and Recurrent Depression*. İkinci Baskı. New York: Oxford University Press; 2007.

Editörlü kitapta bölüm

- Bölüm yazar(lar)ı.
- Bölüm başlığı.
- Editör (isimden sonra daima (ed.) yazınız)
- Kitap adı (*italik*).
- Seri adı/başlığı ve sayısı (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu.
- Yayın yeri:
- Yayıncı;
- Yayın yılı.
- Sayfa numaraları.

Örnek: Jefferson JW, Greist JH. Lithium. Sadock BJ, Sadock VA (eds). *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. 7. Baskı. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins; 2000. 2377-90.

Yayımlanmamış tez

- Yazar.
- Tez adı (*italik yazılmalıdır*)
- (Uzmanlık Tezi) ibaresi.
- Kişinin uzmanlık eğitimi aldığı kurum adı.
- Tez kabul yılı.

Örnek: Sercan M. *Depresif Bozukluklarda Bedensel Belirtilerin Önemi*. (Yayımlanmamış uzmanlık tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı; 1987.

Toplantıda sunulan bildiri ya da poster

- Yazar(lar).

- Bildiri adı.
- Kongre adı (*italik yazılmalıdır*)
- Kongre tarihi,
- Kongrenin yapıldığı yer.

Örnek: Sercan M, Ger C, Oncu F, Bilici R, Ural C. Immigration and Violence by Mentally Disordered Offenders. *World Psychiatric Association International Congress*, July 12 -16 2006, İstanbul.

Çevrimiçi kaynak gösterimi

Dergide Makale (Elektronik): Çevrimiçi makale, basılı olan ile aynı ise basılı olan kaynak gösterilmelidir. Farklılık varsa çevrimiçi olan kullanılır. Eğer dergi makalesinin bir DOI (digital object identifier) numarası varsa URL adresi yerine onu kullanınız. DOI makalenin çevrimiçi her zaman bulunmasını sağlayan ve yayıncı tarafından sağlanan geçici bir ayırt edici kimlik bilgisidir.

- Yazar(lar).
- Dergide basılmış makalenin adı.
- Derginin adı (*italik*)
- [Çevrimiçi]
- Yayın yılı;
- Cilt numarası:
- (Sayı)
- Makalenin sayfa numaraları.
- Ulaşılabileceği adres: URL ya da DOI
- [Erişim tarihi]

Örnekler:

(1) Arrami M, Garner H. A tale of two citation. *Nature* (Online)2008;451(7177):397-399. Ulaşılabileceği adres: <http://www.nature.com/nature/journal/v451/n7177/full/451397a.html> [Erişim tarihi 20 Ocak 2008].

(2) Wang F, Maidment G, Missenden J, Tozer R. The novel use of phase change materials in refrigeration plant. Part I: Experimental investigations. *Applied Thermal Engineering*. [Çevrimiçi] 2007;27(17-18): 2893-2901. Ulaşılabileceği adres: doi:10.1016/j.applthermaleng.2005.06.011. [Erişim tarihi 14 Temmuz 2008].

Kitap (elektronik)

- Yazar(lar)/Editör (editör ise isimden sonra (ed.) yazınız)
- Başlık (*italik olmalıdır*)
- Seri adı/başlığı ve sayısı (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu (eğer birinci baskı değilse) [e-kitap]
- Yayımlandığı/basıldığı yer (eğer birden fazla yer varsa ilk belirtilen yer adını kullanın)
- Yayıncı
- Yayın yılı
- Ulaşılabileceği adres: URL
- [erişim tarihi]

Örnek: Simons NE, Menzies B, Matthews M. A Short Course in Soil and Rock Slope Engineering. A Short Course in Soil and Rock Slope Engineering. [Çevrimiçi] London: Thomas Telford Publishing; 2001. Edinilebileceği adres: [Erişim 18 temmuz 2008].

önsöz

BAHAR 2022

2019 yılını bitirmeye hazırlanırken dünyada bazı salgın haberleri çıkmaya başladı ama ülkemizde henüz her şey olağan seyrinde ilerliyordu. Derneğimizin 13. Merkez Yönetim Kurulu olarak yoğun bir gündemle çalışıyor, Genel Kurul hazırlıklarını sürdürüyor, görevi devretmeye hazırlanıyorduk. 2020 yılı Mart ayının ilk haftasından sonra olağanüstü bir döneme giriyor olduğumuz iyice netleşti, ilk vaka ilan edildi ve artık kontrol bizim elimizde değildi. Şimdi başka bir çalışma dönemine giriyorduk. Türkiye Psikiyatri Derneği, bütün kurulları ve üyeleri ile birlikte çalışarak, salgında psikiyatrik hizmetlerin sürdürümü, ruh sağlığının korunması, ilaç tedavi yönetimi gibi birçok alanda rehberler hazırladı, bunları meslektaşlar ve toplum ile paylaştı. On dört ay süren ek çalışma döneminden sonra görevimizi devrettik. Aradan birkaç ay geçmişti ki derneğimiz kurumsallığını bir kez daha gösterdi ve Yayıncılık Kurulumuz tarihe kayıt düşmek amacıyla Psikiyatride Güncel'in bu sayısının hazırlanmasına karar verdi, bizleri de konuk yayın yönetmenleri olarak görevlendirdi.

Her ne kadar COVID-19'un uzun dönem etkileri konusundaki belirsizlik devam etse de küresel salgın döneminde yapılanların kayıt altına alınmasını konuştuğumuza göre salgının başka bir aşamasında olduğumuzu söyleyebiliyoruz ve artık tünelin ucundaki ışığın tren olmadığını. Aşının insanlığı gün ışığına çıkaracağına ilişkin veriler giderek netleşiyor. İnsanlığı aydınlığa çıkaracak aracın bilim olduğunu bir kez daha yaşayarak gördük. Bilim sayesinde eskisinden daha etkili yeni bir aşı teknolojisine kavuştuk. Bununla beraber henüz dünya nüfusunun sadece yarısının aşığı ulaşabilmesi, varyantların ortaya çıkması, aşı olanların da sağlığını tehlikeye sokmasına rağmen aşının ücretli olması konusunun aşılammaması, aşı karşıtlığı gibi konular halen varoluşumuz önünde önemli bir tehlike olarak duruyor.

Küresel salgının ilk günlerinde ruh sağlığını en çok etkileyecek olan şey kuşkusuz belirsizliklerdi. Hem dernek olarak yaptığımız açıklamalarda hem de Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu ile doğrudan ya da dolaylı kurduğumuz ilişkiler aracılığıyla doğru bilgi aktarmanın, açıklığın ve şeffaf olmanın dolayısıyla etik ilkeler çerçevesinde hareket etmenin ruh sağlığı için önemini vurguladık. Ne yazık ki kamu açısından bir güven oluşturulabildiğini söylemek pek mümkün görünmüyor. Yakın zamanda yerli aşı ile ilgili benzer tartışmaların yaşanması bunun en önemli göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bilimsel rapor olarak kamunun erişebileceği şekilde aşının faz çalışmaları, güvenli ve etkili olduğu ile ilgili verilerin açıklanmaması salgın ile mücadelenin önündeki engelleri destekliyor, güvensizliği pekiştiriyor.

Küresel salgın içinde geçirdiğimiz iki yıl, yaşamın mı insan için, insanın mı yaşam için olduğu tartışmasına açıklık getirdi. İnsanın her şeyi kontrol edebileceği paradigması derinden sarsıldı, yaşamın insan üzerindeki gücü açıkça görüldü. Ne yazık ki sağlığımız için, diğerinin sağlıklılığının önemi yaşanarak öğrenildi. Dayanışmanın önemini vurgulayanlar, 'bugün birbirimize, zayıf olana, geride kalana destek olmazsak, ileride destek olmak zorunda kalacağız' diyenler haklı çıktı.

önsöz

BAHAR 2022

Türkiye Psikiyatri Derneğinin kuruluşundan beri mottosu olan bilim, etik ve dayanışma aslında birçok sorun ve durum yönetiminin üçlemesi. Biliyoruz ki yol gösterici bilim olmadığında, eşitsizlikler ve haksızlıklar yaşandığında dayanışma yerine tek bir yarar gözetildiğinde ve diğerleri yok sayıldığında, etik ilkeler yerini günü kurtarma yollarına bıraktığında ne kriz durumları ne de kronikleşen sorunlar çözülemeyecek, yönetilemeyecek. Bu nedenle yaşanmasın diye umduğumuz ancak bundan sonra daha pek çoğunu yaşayacağız gibi görünen küresel iklim sorunları, felaketler ve salgınlar sırasında bizlerin rehberi yine bilim, etik ve dayanışma olacak. Küresel salgın sırasında toplum sağlığına katkıda bulunan herkese bu vesile ile teşekkür ederiz.

Psikiyatride Güncelin bu sayısının hazırlanmasında emeği geçen Yardımcı Yayın Yönetmeni Dr. Aylin Ertekin Yazıcı'ya, her aşamada desteğini esirgemeyen Genel Yayın Yönetmeni Dr. Mustafa Sercan'a ve yazılarıyla dergiyi oluşturan tüm yazarlarımıza çok teşekkür ederiz.

Hepinize keyifli okumalar dileriz.

Saygılarımızla

Aybeniz Civan Kahve ve Ömer Böke

Konuk Yayın Yönetmenleri

İçindekiler

BAHAR 2022

Bu Sayının Konusu:

Küresel Salgın Döneminde Ruh Sağlığı: Covid Pandemisinden Öğrendiklerimiz

■ Önsöz	III
■ Küresel salgın döneminde ruh sağlığı hizmetinin örgütlenmesi: Güncel bilginin uygulamaya yansıtılması ve hizmetin düzenlenmesi, eşgüdümü
<i>Koray Başar, Rabia Bilici</i>	115
■ Küresel salgın döneminde yataklı ruh sağlığı hizmetleri
<i>Ash Enez Darçın, Merih Altıntaş</i>	130
■ Küresel salgın döneminde ayakta ruh sağlığı hizmetlerinin yürütülmesi, ilkeler, zorluklar ve çözüm önerileri
<i>Emre Mutlu</i>	142
■ Bulaşıcı etkenlerle karşılaşanlara yönelik ruh sağlığı hizmetleri: Bir konsültasyon liyezon psikiyatrisi modeli oluşturmak
<i>Özen Önen Sertöz</i>	153
■ Küresel salgın döneminde ruh sağlığı açısından duyarlı gruplar
<i>Özlem Kuman Tunçel</i>	162
■ Küresel salgın ve sonrasında ruh sağlığını koruma ve geliştirme
<i>Aybeniz Civan Kahve, Yunus Hacımusalar</i>	175
■ Küresel salgınla mücadelede toplumsal gereksinimler: Komplo teorileriyle, bölmelerle mücadele
<i>Sinan Alper</i>	184
■ Küresel salgın döneminde sağlık ekiplerine yönelik ruh sağlığı desteği
<i>Ejder Akgün Yıldırım</i>	193

Küresel salgın döneminde ruh sağlığı hizmetinin örgütlenmesi: Güncel bilginin uygulamaya yansıtılması ve hizmetin düzenlenmesi, eşgüdümü

Koray Başar, Rabia Bilici

Özgeçmiş: Koray Başar, 2000 Yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Uzmanlık Eğitimi HÜ Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda 2007'de tamamladı. 2013 yılında yardımcı doçent ve 2018'de doçent unvanını aldı. Cinsel kimlik, cinsel terapiler, HIV/AIDS, tedaviye dirençli depresyon başlıca klinik ve araştırma ilgi alanlarıdır. Türk Psikiyatri Dergisi yardımcı yayın yönetmeni, Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği yönetim kurulu üyesidir. 2018-2021 arasında genel sekreterliğini sürdürdüğü Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı'dır.

Rabia Bilici, 1999 yılında İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Uzmanlık eğitimi Bakırköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 2007'de tamamladı. Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi AMATEM kliniğinin kurulmasında (2012) görev aldı. 2015 yılında doçent, 2021 yılında profesör unvanını aldı. 2017-2020 yılları arasında hastane yöneticiliği görevini üstlendi. 2015 yılında Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bağımlılıkla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü görevine atandı, Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele Doktora Programını başlattı, halen Ana Bilim Dalı Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Hubert H. Humphrey Burs Programı kapsamında 2020-2021 yılları arasında Virginia Commonwealth Üniversitesi'nde çalıştı.

İletişim: Dr. Koray Başar, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sıhhiye, Ankara

e-posta: kbasar@hacettepe.edu.tr

ÖZET

COVID-19 salgını ve salgınla ilgili önlemler her ülkede toplumsal yaşamın hemen her alanını önemli ölçüde etkiledi. Bu küresel salgının turmanışı ile birlikte toplumda hasta olmayan bireylerin de salgının psikososyal etkilerine maruz kaldığı gözlemlendi. Salgın tıbbi anlamda kontrol edilebilse dahi uzunca süre devam edecek olan psikososyal etkileri psikiyatrik destek gereksiniminde artışa neden oldu. Sağlık hizmetlerindeki tüm imkânların COVID-19'un akut tıbbi müdahalesine yönlendirilmesi ve alınan diğer önlemler psikiyatrik hizmetleri aksattı. Oysa salgının olumsuz etkileri ile başa çıkmada koruma, destek ve tedaviye yönelik psikososyal girişimlerin etkileri göz ardı edilemez. Dünya ülkeleri küresel salgın sürecinin yıkıcı etkileriyle başa çıkabilmek için farklı düzeylerde örgütlenme örnekleri sergiledi. Bu yazıda ülkemizde küresel salgın döneminde farklı kurumlarda ruh sağlığı hizmetlerinin örgütlenmesi değerlendirildi. İlk bölümde, İstanbul'da il düzeyinde ruh sağlığı hizmetlerinin örgütlenmesi ve kamu hastaneleri, ilçe sağlık müdürlükleri, üniversiteler, ruh sağlığı meslek dernekleri ve diğer derneklerin katılımı ile İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan çevrim içi ruhsal destek programı ele alındı. İkinci bölümde Türkiye Psikiyatri Derneği'nin (TPD) salgın döneminde üyelerine, ruhsal hastalığı olanlar ve yakınlarına, genel topluma yönelik etkinlikleri, yöneticilerle temasları aktarılmıştır. Salgının toplumumuzun ve ülkemiz psikiyatri çalışanlarının deneyimli olduğu kitlesel afetlerle ortak yönleri, Türkiye psikiyatri topluluğu ve TPD'nin hızla yanıt vermesine imkân sağladı. Farklı düzeylerde sürdürülen etkinliklerle ilgili değerlendirmeler salgının psikososyal etkileriyle etkin mücadelenin güncel bilgiyi uygulamaya yansıtarak, sağlık yöneticilerinin sağlıklı ilgili meslek ve uzmanlık örgütleriyle işbirliği kurmasıyla mümkün olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar sözcükler: Ruh sağlığı, COVID-19, küresel salgın, çevrim içi ruhsal destek, meslek örgütleri

ABSTRACT

Organization of mental health services during the pandemic: reflecting current knowledge into practice, organization and coordination of the service
COVID-19 pandemic and related precautions have affected almost all aspects of social life in all countries involved. With pandemic increases, it was observed that non-infected individuals in society were also exposed to the psychosocial effects of the pandemic. Even if the pandemic could be controlled medically, its psychosocial effects, which would continue for a long time, caused an increase in the need for psychiatric support. Directing all facilities in health services to the acute medical interventions of COVID-19 and other measures taken have disrupted psychiatric services. However, the effect of psychosocial interventions targeting prevention, support, and treatment for the adverse consequences of the pandemic cannot be ignored. The world countries have exhibited examples of organizations at different levels in order to cope with the devastating effects of the COVID-19 pandemic. In this article, the organization of mental health services during the pandemic at various institutional levels is evaluated. In the first section the organization of mental health services at the city level in İstanbul, and online mental support program designed within the İstanbul Provincial Health Directorate with the participation of public hospitals, district health directorates, universities, mental health professional associations, and other associations are presented. In the second section, pandemic-related activities of the Psychiatric Association of Turkey (PAT) targeting its members, the people with mental illness, and the general population are covered. The common features of the pandemic and the mass trauma, about which the psychiatric community of our country and the PAT are experienced, permitted prompt response to the pandemic. The evaluation of the efforts in different levels of organizations suggests that an effective response to the pandemic adequately reflecting the current knowledge into the practice required collaboration between health administrators and professional and specialist organizations of health care workers.

Keywords: Mental health COVID-19, pandemic, online psychological support, professional organizations